

ET

ET

ET

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 25.6.2008
KOM(2008) 394 lõplik

**KOMISJONI TEATIS NÕUKOGULE, EUROOPA PARLAMENDILE, EUROOPA
MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE**

**„Kõigepealt mõtle väikestele”
Euroopa väikeettevõtlusalgatus „Small Business Act”**

{SEK(2008) 2101}
{SEK(2008) 2102}

KOMISJONI TEATIS NÕUKOGULE, EUROOPA PARLAMENDILE, EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE

„Kõigepealt mõtle väikestele” Euroopa väikeettevõtlusalgatus „Small Business Act”

1. SISSEJUHATUS

Teadmistepõhisele majandusele ülemineku haldamine on praegu ELi jaoks võtmetähtsusega väljakutse. Edu saavutamine tagab konkurentsivõimelise ja dünaamilise majanduse, tööhõive kasvu, töökohtade arvu suurenemise ning sotsiaalse ühtekuuluvuse kõrgema taseme.

Dünaamilistel ettevõtjatel on eriti head võimalused kasutada ära globaliseerumisest ja tehnoloogilise arengu kiirenemisest tulenevad võimalused. Seega on meie suutlikkus toetuda väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete (edaspidi „VKEd”) kasvu- ja innovatsioonipotentsiaalile otsustava tähtsusega ELi tulevase jõukuse seisukohalt. Globaalselt muutuval maastikul, mida iseloomustavad pidevad struktuuralsed muutused ja tugev konkurents surve, on VKEde roll meie ühiskonnas muutunud veelgi olulisemaks, sest neid nähakse töövõimaluste pakkujatena ning kohalike ja piirkondlike kogukondade heaolu tagajatena. Edukad VKEd muudavad Euroopa vastupidavamaks, et astuda vastu tänapäeva globaliseerunud maailmas tekkinud ebakindlusele.

EL on seega kindla käega asetanud VKEde vajadused Lissaboni majanduskasvu ja tööhõive strateegia keskmesse; käegakatsutavaid tulemusi on saavutatud eelkõige alates 2005. aastast partnerluspõhimõtte¹ abil. On kätte jõudnud hetk lõplikult tuua VKEde vajadused ELi poliitika esiplaanile ja muuta ELi riigi- ja valitsusjuhtide 2000. aasta visioonid tegelikkuseks ning kujundada ELi VKEde jaoks maailmatasemel keskkond².

Riiklik ja kohalik keskkond, kus VKEd tegutsevad, on väga mitmekesine ning samasugune on ka VKEde olemus (hõlmates nii käsitööettevõtteid, mikroettevõtteid, pereettevõtteid kui ka sotsiaalmajandusettevõtteid). VKEde vajadustele keskendunud poliitika peab seepärast täiel määral sellist mitmekesisust tunnustama ja järgima subsidiaarsuse põhimõtet.

2. AEG MURRANGUKS ELI VKE-POLIITIKAS

ELi kaasaegse VKE-poliitika vahekokkuvõttes,³ milles käsitleti aastaid 2005–2007 ilmnes, et nii liikmesriigid kui ka EL on teinud edusamme VKE-sõbralikuma majanduskeskkonna loomisel. Komisjon on teinud suuri edusamme bürokraatia vähendamisel VKEde jaoks ja on tunduvalt suurendanud aastate 2007–2013 peamistes ELi toetusprogrammides VKEdele osaks saavat tähelepanu. Liikmesriigid on VKEde majanduskeskkonda oluliselt parandanud, võttes eeskuju Feiras 2000. aastal kinnitatud Euroopa väikeettevõtete harta kontekstis vahetatud

¹ „Ühenduse Lissaboni kava elluviimine – Kaasaegne VKE-poliitika majanduskasvu soodustamiseks ja tööhõive suurendamiseks” - KOM(2005) 551(lõplik), 10.11.2005.

² http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/charter/docs/charter_en.pdf

³ „Väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad (VKEd) – töökohtade ja majanduskasvu tagamise võti. – Tänapäevase VKE-poliitika vahekokkuvõte”, KOM(2007) 592 (lõplik), 4.10.2007.

parimatest tavadest ja rakendades 2006. aasta kevadise Euroopa Ülemkogu kohtumise järeldusi, mis hõlmasid näiteks teeninduskeskuste loomist ettevõtete registreerimiseks ja ettevõtluse alustamisega seotud kulude ja aja vähendamist.

Samuti on ELi parema õigusloome strateegial⁴ oluline tähtsus VKEdes jaoks, kes saavad märkimisväärselt kasu olemasolevate ELi õigusaktide ajakohastamisest ja lihtsustamisest ning edasipüüdlisest programmist, mille eesmärk on vähendada ELi õigusaktidest tulenevat halduskoormust 25 % võrra aastaks 2012.

Hoolimata sellistest julgustavatest edusammudest on ELil siiski vaja võtta olulisi edasisi meetmeid, et kasutada ära VKEdes täielikku potentsiaali⁵. Üldiselt on ELi VKEdel ikka veel madalam produktiivsus ja nad kasvavad aeglasemalt kui Ameerika Ühendriikide VKEd. Ameerika Ühendriikides suurendavad elujõulised ettevõtted oma tööhõivet seitsmendaks aastaks 60 % võrra, samal ajal kui Euroopas jääb elujõuliste ettevõtete tööhõive suurenemine 10–20 % piirimaile. VKEd seisavad ikka veel silmitsi turutõrgetega, mis halvendavad tingimusi, milles nad tegutsevad ja konkureerivad teiste osalejatega sellistes valdkondades nagu rahandus (eelkõige riskikapital), teadusuuringud, innovatsioon ja keskkond. Näiteks märgib 21 % VKEdest, et juurdepääs rahalistele vahenditele on raskendatud,⁶ paljudes liikmesriikides on see protsendimäär mikroettevõtete puhul veelgi suurem. Suurettevõtetega võrreldes on Euroopa VKEdes edukate uuenduste arv väiksem. Seda olukorda halvendavad struktuurilised raskused, sealhulgas näiteks juhtimis- ja tehniliste oskuste puudumine ning riikide tööturgude püsiv jäikus.

VKEdes rolli Euroopa majanduses on korduvalt tunnustatud kõige kõrgemal poliitilisel tasandil. 2008. aasta märtsis toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisel väljendati tugevat toetust VKEdes säästva kasvu ja konkurentsivõime täiendava tugevdamise Euroopa algatusele, mida tuntakse nime all „Small Business Act”, ning nõuti selle kiiret vastuvõtmist. Ühtse turu läbivaatamisel⁷ määratleti vajadus edasiste algatuste järele, et paremini kohandada ühtset turgu tänapäeva VKEdes vajadustega, et saada paremaid tulemusi ja rohkem kasu. Viimase olulise aspektina saadi algatuse „Small Business Act” ettevalmistamiseks läbiviidud avaliku ärakuulamise ja veebipõhine arutelu⁸ kaudu kinnitust veel suurema poliitilise algatuse vajaduse järele, et Euroopa VKEdes potentsiaal täielikult ära kasutada. Sel põhjusel on komisjon astunud otsustava sammu, et esitleda Euroopa algatust „Small Business Act” (edaspidi „SBA”).

3. EDASIPÜÜDLIK POLIITIKAKAVA VKEDES JAOKS: EUROOPA ALGATUS „SMALL BUSINESS ACT” (SBA)

Euroopa SBA alustalaks on veendumus, et VKEdes jaoks parimate võimalike raamtingimuste saavutamiseks on eelkõige vaja, et ühiskond tunnustaks ettevõtlust. Ühiskonna üldine õhustik peaks muutma ettevõtjaks hakkamise võimaluse üksikettevõtjate jaoks atraktiivseks ja viima nad selle asjaolu tunnustamiseni, et VKEd aitavad olulisel määral kaasa tööhõive kasvule ja majanduse õitsengule. VKE-sõbraliku keskkonna saavutamiseks tuleb muuta ELis levinud

⁴ http://ec.europa.eu/enterprise/admin-burdens-reduction/home_en.htm

⁵ „SBA mõjuhinnaang”, SEK(2008) 2101.

⁶ ELi VKEdes seireüksuse 2007. aasta ülevaade:

http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/analysis/observatory_en.htm

⁷ „21. sajandi Euroopa ühtne turg”, KOM(2007) 724 (lõplik), 20.11.2007

⁸ http://ec.europa.eu/enterprise/entrepreneurship/docs/sba_consultation_report_final.pdf

arusaama, nagu oleks ettevõtja elukutse midagi negatiivset ja riskantset: ettevõtlusel ja sellega seonduvat riskivalmidusel peaks olema poliitiliste liidrite ja meedia poolehoid ning haldusasutuste toetus. VKE-sõbralikkus peaks muutuma normiks, mis põhineb veendumusel, et eeskirjad peaksid vastama kasutajate enamusele: selles seisneb „kõigepealt mõtle väikestele” põhimõte.

Sel põhjusel ongi algatuse „Small Business Act” eesmärk parandada ettevõtlusega seotud üldist poliitilist lähenemisviisi ja pöördumatult kinnistada põhimõte „kõigepealt mõtle väikestele” poliitika kujundamisse alates õigusaktide koostamise etapist kuni avaliku teenindamise etapini, ning soodustada VKEde kasvu, aidates neil lahendada arengut takistavaid probleeme.

SBA põhineb komisjoni ja liikmesriikide poliitilistel saavutustel ja loob uue poliitilise raamistiku, mis integreerib olemasolevad ettevõtluspoliitika vahendid ja tugineb eelkõige Euroopa väikeettevõtete hartale ja kaasaegsele VKE-poliitikale. Selle edasipüüdliku poliitikakava rakendamiseks teeb komisjon ettepaneku luua ELi ja liikmesriikide poliitiline partnerlus, milles järgitakse subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtteid.

Kõnealusele algatusele antud sümbolne nimi „Act” rõhutab poliitilist tahet tunnustada VKEde keskset rolli ELi majanduses ja kehtestada esmakordselt ELi ja liikmesriikide jaoks terviklik poliitiline raamistik, mis hõlmab järgmist:

- **10 põhimõtet poliitika kujundamise ja rakendamise juhtimiseks nii ELi kui ka liikmesriikide tasandil. Kõnealused, 4. peatükis üksikasjalikult kirjeldatud põhimõtted on olulised selleks, et toota ELi tasandil lisandväärtust, luua VKEdele võrdsed võimalused ja parandada kogu ELi õigus- ja halduskeskkonda.**

I	Luu keskcond, kus ettevõtjad ja pereettevõtted saaksid jõudsalt areneda ja kus ettevõtlus on au sees
II	Tagada, et pankrotistunud ausad ettevõtjad saaksid kiiresti teise võimaluse
III	Koostada eeskirjad vastavalt põhimõttele „kõigepealt mõtle väikestele”
IV	Muuta riigiasutused VKEde vajaduste suhtes osavõtlikumaks
V	Kohandada riiklikud poliitikavahendid VKEde vajadustega: hõlbustada VKEde osalemist riigihangetes ja kasutada VKEde puhul paremini ära riigiabi võimalusi
VI	Hõlbustada VKEde juurdepääsu rahastamisvahenditele ja arendada välja majanduskeskkond, mis toetab õigeaegseid makseid äritehingute puhul
VII	Aidata VKEdel saada rohkem kasu ühtse turu pakutavatest võimalustest
VIII	Edendada oskuste täiendamist VKEdes ja kõiki innovatsiooni liike
IX	Võimaldada VKEdel muuta keskkonnaalased väljakutsed võimalusteks
X	Soodustada ja toetada VKEsid, et nad saaksid kasu turgude kasvust

- **mitu uut seadusandlikku ettepanekut, mis juhinduvad põhimõttest „kõigepealt mõtle väikestele”:**

- Riigiabi käsitlev üldine grupierandi määrus

Kõnealuse varsti vastu võetava määrusega vabastatakse eelneva teatamise kohustusest need riigiabi liigid, mis on juba hõlmatud olemasolevate määrustega VKEdele antava abi, koolituse, tööhõive, teadus- ja arendustegevuse ja piirkondliku abi valdkonnas ning võimalik, et ka uute abiliikide valdkonnas. Uue määrusega lihtsustatakse ja ühtlustatakse VKEsid käsitlevaid olemasolevaid eeskirju ning suurendatakse VKEdele antava investeerimisabi osatähtsust.

- Määrus, millega nähakse ette Euroopa eraühingu põhikiri

Kõnealuse määrusega nähakse ette Euroopa põhikiri eraühingute jaoks, mida võib luua ja mis võivad tegutseda samade ühtlike põhimõtete järgi kõigis liikmesriikides. Komisjon esitab ka vajalikud muudatusettepanekud selle tagamiseks, et kõnealune uus ettevõttevorm saaks kasu olemasolevatest ettevõtte tulumaksu käsitlevatest direktiividest.

- Direktiiv vähendatud käibemaksumäärade kohta

Direktiiviga, mille kohta tehakse varsti ettepanek, pakutakse liikmesriikidele võimalus taotleda vähendatud käibemaksumäärasid peamiselt kohalikul tasandil osutatavate teenuste puhul, mida pakuvad põhiliselt VKEd.

Lisaks koostatakse SBA osana järgmised ettepanekud:

- Seadusandlik ettepanek käibemaksuga arvete esitamist käsitlevate olemasolevate eeskirjade täiendavaks ajakohastamiseks, lihtsustamiseks ja ühtlustamiseks, et kergendada ettevõtete halduskoormust.
- Muudatus hilinevad maksmist käsitlevasse direktiivi 2000/35/EÜ eesmärgiga tagada, et VKEdele tasutakse iga äritehingu puhul õigeaegselt.
- **Mitu uut poliitikameedet, millega rakendatakse kõnealused 10 põhimõtet vastavalt VKEde vajadustele nii ühenduse kui ka liikmesriikide tasandil.**

4. PÕHIMÕTETE MUUTMINE POLIITIKAMEETMETEKS

I	<i>EL ja liikmesriigid peaksid looma keskkonna, kus ettevõtjad ja pereettevõtted saaksid jõudsalt areneda ja kus ettevõtlus on au sees.</i> Nad peaksid tulevaste ettevõtjate eest paremini hoolt kandma, soodustades huvi ettevõtluse vastu ja arendades sellega seonduvaid andeid, eelkõige noorte ja naiste hulgas, ning lihtsustades ettevõtete üleminekutingimusi.
----------	---

Ettevõtlikku mõtteviisi käsitlevast avaliku arvamuse Eurobaromeetri 2007. aasta kiiruuringust⁹ ilmnes, et füüsilisest isikust ettevõtjana eelistab töötada 45 % eurooplastest, samal ajal kui USAs on vastav näitaja 61 %. See ei ole aastate jooksul muutunud. Euroopas tuleks tõsta inimeste teadlikkust asjaolust, et füüsilisest ettevõtjast isikuna tegutsemine võib

⁹ http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/survey/eurobarometer_intro.htm

olla huvipakkuv karjäärivalik ning neile tuleks anda vajalikud oskused, mille abil nad saaksid muuta oma ambitsioonid edukateks ettevõtmisteks.

Haridussüsteem ja eelkõige koolide õppekava ei keskendu piisavalt ettevõtlusele ning ei anna ettevõtjatele vajalikke põhioskusi. Lapsed võiksid õppida ettevõtlust hindama juba oma haridustee alguses.

Hinnangute kohaselt läheb järgmise kümne aasta jooksul pensionile 6 miljonit väikeettevõtteomanikku; Euroopa ei saa enda lubade riski kaotada need ettevõtted üksnes seetõttu, et ettevõtete üleminekul esineb raskusi ja et pereettevõtete traditsioonilist rolli ei osata hinnata. Suuremal arvul ettevõtete üleminekul oleks vahetu positiivne mõju Euroopa majandusele: ettevõtete edukate üleminekute korral säilivate töökohtade arv on suurem kui uute ettevõtete käivitamisega loodavate töökohtade arv. Seega tuleks ettevõtete üleminekute puhul anda samasuguseid toetusi nagu uute ettevõtete tegevuse alustamise puhul. VKEde ja eelkõige pereettevõtete erilise rolli, nende omaele kohalikule tasandile keskendunud, sotsiaalselt vastutustundliku suhtumise ning traditsioonide ja innovatsiooni kombineerimise võime tunnustamine aitab mõista, miks on ettevõtete ülemineku lihtsustamine ja ettevõtetega seotud oskused nii olulised.

Ettevõtluse potentsiaali tuleks paremini ära kasutada. Ettevõtlust iseloomustab püsiv sooline ebavõrdsus, mis tähendab, et naisettevõtjate arv on väiksem. Sellele lisandub ettevõtluse kasutamata potentsiaal sisserändajate hulgas¹⁰.

Lõpuks peaksid ettevõtjad SBAs nägema võimalust anda oma panus paremasse ettevõtluskeskkonda koostöö ja võrgustike loomise tugevdamise, VKEde ja eelkõige pereettevõtete potentsiaali parema ärakasutamise kaudu ettevõtluse harjutamise eesmärgil ning eelkõige sotsiaalselt vastutustundliku käitumise kaudu.

Selle põhimõtte elluviimiseks:

võtab komisjon järgmised meetmed:

- edendab ettevõtluskultuuri ja hõlbustab parimate tavade vahetamist ettevõtlushariduses,
- algatab 2009. aastal „Euroopa VKEde nädala”, mis hõlmab mitut Euroopas toimuvat kampaanialaadset üritust,
- käivitab 2008. aastal algatuse „Erasmus noortele ettevõtjatele”, mille eesmärk on edendada kogemuste vahetamist ja koolitamist ning anda vastsetele ettevõtjatele võimalus õppida kogenenud ettevõtjatelt ja parandada oma keeleoskust,
- loob ELi naisettevõtjate esindajate võrgustiku, edendab juhendamiskavasid, et innustada naisi oma ettevõtet looma, ning edendab ettevõtlust naissoost koolilõpetajate hulgas;

¹⁰ „Euroopa ühine sisserändepoliitika: põhimõtted ja vahendid”, KOM(2008) 359 (lõplik), 17.6.2008.

ning liikmesriike kutsutakse üles:

- stimuleerima noorte hulgas uuenduslikku ja ettevõtlikku mõtteviisi ning tutvustama ettevõtlust koolide õppekavades kui olulise tähtsusega õppeainet eelkõige keskhariduse omandamise ajal, samuti tagama, et see kajastuks nõuetekohaselt õppematerjalides,
- tagama, et ettevõtluse tähtsus kajastuks nõuetekohaselt õpetajate koolituses,
- tugevdama koostööd äriühingutega, et töötada välja ettevõtlushariduse süstemaatilised strateegiad kõikidel tasanditel,
- tagama, et maksustamine (eelkõige kinkemaksud, dividendide maksustamine ja omandimaks) ei takistaks ettevõtete üleminekut,
- seada sisse kavad, et viia võõrandamisele kuuluvad ettevõtted kokku potentsiaalsete uute omanikega,
- juhendama ja toetama ettevõtete üleminekuid,
- juhendama ja toetama naissoost ettevõtjaid,
- juhendama ja toetama sisserändajaid, kes soovivad saada ettevõtjateks.

II Liikmesriigid peaksid tagama, et pankrotistunud ausad ettevõtjad saaksid kiiresti teise võimaluse

Pankroti tõttu suletakse umbes 15 % ettevõtetest. Pankrot mõjutab igal aastal keskmiselt ligikaudu 700 000 VKEd ja 2,8 miljonit töökohta Euroopas¹¹. ELis on ebaõnnestumine ikka veel häbiasjaks ja ühiskond ei väärtusta uuestialustajate majanduslikku potentsiaali. 47 % eurooplastest ei sooviks tellida varem ebaõnnestunud ettevõtjalt. Samal ajal on uuesti alustamine raskendatud kaua kestvate pankrotimenetluste tõttu. Keskmiselt kulub ELis pankrotimenetluse lõpetamiseks neli kuud kuni üheksa aastat.

Selle põhimõtte elluviimiseks:

võtab komisjon järgmised meetmed:

- jätkab teise võimaluse põhimõtte edendamist, hõlbustades liikmesriikide vahel parimate tavade vahetamist;

kutsutakse liikmesriike üles:

- edendama näiteks avalike teabekampaaniate abil ühiskonnas positiivset suhtumist uuesti alustavatesse ettevõtjatesse,
- seadma eesmärgiks viia aasta jooksul lõpule ettevõtete tegevuse lõpetamisega seotud kohtumenetlused, kui pankroti põhjuseks ei olnud pettus,
- tagada, et uuesti alustajaid koheldakse võrdsetel alustel uute asutatavate ettevõtetega, sealhulgas ka abikavade puhul.

III EL ja liikmesriigid peaksid koostama põhimõttele „kõigepealt mõtle väikestele” vastavad eeskirjad ja õigusaktid, mille puhul võetakse arvesse VKEde omadusi, ning lihtsustama olemasolevat regulatiivset keskkonda.

VKEde poolt teatatud kõige koormavam takistus on haldusnormide järgimine. Suurettevõtjatega võrreldes on VKEde halduslik ja regulatiivne koormus tõepoolest ebaproportsionaalselt suur. On hinnatud, et kui suurettevõtja kulutab regulatiivse kohustuse täitmiseks ühe euro ühe töötaja kohta, võib juhtuda, et väikeettevõtjal tuleb selleks kulutada keskmiselt kuni kümme eurot¹². 36 % ELi VKEdest teatavad, et bürokraatia on takistanud nende majandustegevust viimase kahe aasta jooksul.

Selle põhimõtte elluviimiseks:

¹¹ „Ettevõtte ebaõnnestumisest ülesaamine – teise võimaluse poliitika – Lissaboni majanduskasvu ja töökohtade loomise partnerluse rakendamine”, KOM(2007) 584 lõplik, 5.10.2007.

¹² Ekspertühma aruanne „Näiteid VKEde ebaproportsionaalselt suure regulatiivse koormuse vähendamise kohta”, mai 2007.

ja selleks, et tulevased õigusaktid vastaksid põhimõttele „kõigepealt mõtle väikestele”,

võtab komisjon järgmised meetmed:

- karmistab subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamist käsitleva protokolliga järgimise hindamist edaspidistes seadusandlikes ja haldusalgatustes,
- kasutab ettevõtteid mõjutavate määruste ja otsuste puhul võimaluse korral ühiseid alguskuupäevi ning avaldab selliste jõustuvate õigusaktide kohta aastaaruande;

komisjon kohustub ja liikmesriike kutsutakse üles:

- tagama, et poliitikat viiakse tulemuslikult ellu ning samal ajal vähendatakse ettevõtjate kulusid ja halduskoormust selliste arukate vahendite abil nagu vastastikune tunnustamine ja ise- või ühisreguleerimine, et saavutada asjakohased poliitilised tulemused,
- rangelt hindama tulevaste seadusandlike ja halduslike algatuste mõju VKEdele (nn VKE-test) ja võtma asjakohaseid tulemusi ettepanekute koostamisel arvesse,
- konsulteerima sidusrühmadega, sealhulgas VKEde organisatsioonidega vähemalt kaheksa nädalat enne ettevõtjaid mõjutava seadusandliku või haldusliku ettepaneku koostamist,
- kasutama väike- ja mikroettevõtete jaoks erimeetmeid, sealhulgas erandeid, üleminekuperioode ja vabastusi eelkõige teavitamis- ja aruandlusnõuete puhul, ning vajaduse korral muid erilähenemisviise, ning

kutsutakse liikmesriike üles:

- kaaluma jõustuvate õigusaktide puhul ühiste alguskuupäevade kehtestamise ja neid käsitlevate aastaaruande avaldamise kasulikkust,
- kasutama ELi õigusaktide rakendamisel ära VKEde jaoks ettenähtud paindlikkussätteid ja vältima ülemääraste nõuete kehtestamist.

Regulatiivse keskkonna parandamiseks ja põhimõtte „kõigepealt mõtle väikestele” arvessevõtmiseks

võtab komisjon järgmised meetmed:

- esitab ettevõtjate halduskoormuse vähendamiseks kõik ettepanekud, mis on vajalikud ELi halduskoormuse 25 %-lise vähendamise eesmärgi saavutamiseks aastaks 2012,
- lõpetab 2008. aasta lõpuks ühenduse õigustiku täieliku sõelumise ja lisab selle tulemused ajakohastatud käimasolevale lihtsustamisprogrammile, mis esitatakse 2009. aasta alguses; erilist tähelepanu pööratakse eelkõige äriühinguõiguses selliste ettepanekute kindlakstegemisele, mille puhul võib õigusakti lihtsustada VKEde kasuks, ning

kutsutakse liikmesriike üles:

- võtma vastu sama edasipüüdlikud eesmärgid nagu kohustus vähendada ELi tasandi halduskoormust 25 % võrra aastaks 2012, kui seda ei ole juba tehtud, ning viima

kõnealused eesmärgid ellu,

- tagama ühenduse õigusaktides halduskoormuse vähendamist käsitlevate ettepanekute kiire vastuvõtmise,
- võtma vastu komisjoni ettepaneku, mis võimaldaks liikmesriikidel suurendada käibemaksukohustuslasena registreerimise künnist 100 000 euron.

IV EL ja liikmesriigid peaksid muutma riigiasutused VKEde vajaduste suhtes vastuvõtlikumaks ja tegema elu VKEde jaoks võimalikult lihtsaks eelkõige e-valitsuse ja teeninduskeskuste süsteemi edendamise kaudu.

Tänapäevaga kohastunud ja osavõtlikud riigiasutused võivad oluliselt aidata kaasa VKEde edule ja kasvule, kui nad säästavad nende aega ja raha ning seega vabastavad vahendid innovatsiooniks ja töökohtade loomiseks. E-valitsus ja teeninduskeskused võivad aidata kaasa teeninduse parandamisele ja kulude vähendamisele.

Teenuste direktiivi käimasoleva rakendamisega aidatakse kaasa VKEde elu lihtsustamisele ja nõutakse liikmesriikidelt ühtsete kontaktpunktide loomist, et vähendada lubade andmise süsteemide arvu ja lihtsustada nende olemust ning kõrvaldada teenindavate tegevusalade arendamist takistavad õiguslikud piirangud. Kõnealuse direktiiviga pakutatakse ka võimalus minna selle nõudmistest kaugemale ettevõtete majandustegevuse alustamise kiirendamise kaudu.

Selle põhimõtte elluviimiseks:

kutsutakse liikmesriike üles:

- ELi parimate majandustulemustega riike eeskujuks võttes vähendada lõivusid, mida liikmesriikide haldusasutused nõuavad ettevõtte registreerimise eest,
- jätkama tööd sellel suunal, et uut ettevõtet saaks asutada vähem kui nädalaga, kui seda ei ole juba saavutatud,
- kiirendama VKEde äritehingute alustamist lubade ja litsentside arvu vähendamise ja nende lihtsustamise kaudu; lisaks võiksid liikmesriigid sätestada selliste lubade ja litsentside andmiseks kuni ühekuulise tähtaja, välja arvatud juhtudel, mis on seotud inimestele või keskkonnale avalduva tõsise ohuga,
- hoiduma nõudmast VKEdelt teavet, mis on asutusel juba olemas, välja arvatud juhul, kui seda on vaja ajakohastada,
- tagama, et mikroettevõttelt ei nõutaks osalemist riigi, piirkonna või kohaliku statistikaameti läbiviidavas uuringus rohkem kui üks kord kolme aasta jooksul, tingimusel, et see ei ole statistilise või muud liiki teabe seisukohalt tingimata vajalik,
- seadma sisse kontaktpunkti, kuhu sidusrühmad saaksid teatada eeskirjadest või menetlustest, mida peetakse ebaproportsionaalseks ja/või mis asjatult takistavad VKEde tegevust,
- tagama teenuste direktiivi täieliku ja õigeaegse rakendamise ning seadma sisse ühtsed kontaktpunktid, mille kaudu ettevõtjad saaksid vajalikku teavet, samuti viima elektroonilised teel lõpule kõik vajalikud menetlused ja formaalsused.

V EL ja liikmesriigid peaksid kohandama riiklikud poliitikavahendid VKEde vajadustega.

Nad peaksid kasutama parimate tavade koodeksit, millega juhendatakse, kuidas ostjad saavad kohaldada EÜ riigihankemenetluse raamistiku viisil, mis hõlbustab VKEde osalemist riigihankemenetlustes.

Et käsitleda turutõrgete probleemi, millega VKEd kogu oma elutsükli jooksul silmitsi seisavad, peaksid EL ja liikmesriigid paremini kasutama ühenduse riigiabi käsitlevate eeskirjadega pakutavaid võimalusi, et toetada ettevõtlusega tegelemise alustamist ja motiveerida VKEsid.

Osaledes riigihanketurgudel, mis moodustavad 16 % ELi SKTst, kohtavad VKEd takistusi tihti üksnes seetõttu, et nad ei ole võimalustest teadlikud ja/või neid heidutavad asjaomased menetlused ning et ametiasutustel on mugavam sõlmida teatavaid lepinguid pigem kaua tegutsenud suurettevõtjatega kui noorte uuendusmeelsete ettevõtjatega. Sellest hoolimata moodustas VKEde osakaal 2005. aastal ELi lävendi ületanud riigihangete mahust 42 %¹³. Siiski on vaja suuremaid jõupingutusi, et kõrvaldada riigihanketurgudele sisenevate VKEde teelt ülejäänud takistused – eelkõige tuleb leevendada hankijate poolt lepingute sõlmimise ajal kohaldatavaid nõudmisi.

Riigiabi võib aidata VKEsid kogu nende elutsükli jooksul. Praegu saavad VKEd olemasolevast riigiabist üksnes marginaalselt kasu, kuna pakutavaid toetusvõimalusi ei kasutata täielikult ära. Sellel on mitu põhjust: esiteks ei loo riigiasutused VKEde jaoks alati kõiki ühenduse õigusaktidega lubatavaid toetusmehhanisme, teiseks on menetlused VKEde jaoks tihti liiga pikad ja keerulised ja kolmandaks puudub VKEdel sageli teave nende jaoks olemasolevate abikavade kohta.

Selle põhimõtte elluviimiseks:

võtab komisjon järgmised meetmed:

- esitleb hankijatele vabatahtlikku parimate tavade koodeksit, et käivitada ostukultuuris edasisi muudatusi; juhendab, kuidas vähendada bürokraatiat, suurendada läbipaistvust ja parandada teavitamist ning tagada VKEde jaoks võrdsed võimalused;
- hõlbustab veelgi juurdepääsu teabele riigihankevõimaluste kohta, sel eesmärgil täiendab ta riigihankeid käsitlevaid ELi veebilehti mitme algatusega, sealhulgas hankelepingu sõlmimise teadete valikuline avaldamine piirmäärast madalama maksumusega hangete korral, veebipõhine rakendus äripartnerite leidmiseks ning riigihangetega seotud nõuete läbipaistvuse suurendamine.
- avaldab vademeeckumi VKEde jaoks ettenähtud riigiabi kohta, et suurendada teadlikkust olemasolevatest toetusvõimalustest;

¹³

http://ec.europa.eu/enterprise/entrepreneurship/docs/SME_public_procurement_Summary.pdf

kutsutakse liikmesriike üles:

- seadma sisse elektroonilisi portaale, et suurendada juurdepääsu teabele ELi piirmääradest madalama maksumusega riigihankevõimaluste kohta,
- julgustama hankijaid lepinguid vajaduse korral osadeks jaotama ja muutma allhankevõimalused nähtavamaks,
- meenutama oma hankijatele kohustust vältida ebaproportsionaalseid kvalifikatsiooni- ja finantsnõudeid,
- soodustama konstruktiivset dialoogi ning VKEde ja suurte hankijate vahelist mõistmist selliste tegevuste kaudu nagu teavitamine, koolitus, järelevalve ja heade tavade vahetus,
- muutma riigiabi fookust, et paremini vastata VKEde vajadustele, ning kavandama paremaid sihtmeetmeid.

VI EL ja liikmesriigid peaksid hõlbustama VKEde juurdepääsu rahastamisvahenditele, eelkõige riskikapitalile, mikrokrediidile ja vahefinantseerimisele ning arendama välja majanduskeskkonna, mis toetab õigeaegseid makseid äritehingute puhul

Õigete rahastamisvahendite saamine võib ettevõtjate ja VKEde jaoks olla suur probleem, mis on nende murede loetelus teisel kohal pärast halduskoormust. Seda hoolimata sellisest ELi riiklikust toetusest nagu konkurentsivõime ja innovatsiooni raamprogramm, millega antakse üle 1 miljardi euro, et toetada VKEde juurdepääsu rahastamisvahenditele, oluline osa sellest summast antakse Euroopa Investeerimispanka grupi kaudu. 2013. aastaks saadakse ühtekuuluvuspoliitika kaudu toetuseks ligikaudu 27 miljardit eurot, mis on selgesõnaliselt ette nähtud VKEde toetamiseks. Umbes 10 miljardit eurot antakse finantskorraldusmeetmete kaudu, mis hõlmavad ka rahastamisskeemi JEREMIE; ligikaudu 3,1 miljardit eurot saadakse riskikapitalist. Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfond toetab samuti VKEsid, kuna ta soodustab muu hulgas ettevõtlust ja majanduslikku mitmekesisust eelkõige maapiirkondades.

Riski vältimise soov muudab investorid ja pangad ettevõtjate rahastamise suhtes tegevuse algusperioodil ja laienemise varajastel etappidel tihti üsna ebakindlaks. Võimalikud turutõrked VKEde rahastamises tuleb kindlaks teha ja eemaldada, et arendada Euroopa riskikapitaliturgu, parandada VKEde juurdepääsu mikrokrediidile ja vahefinantseerimisele ning töötada välja uued turud ja teenused. Lisaks vajavad paljud ettevõtjad suuniseid ja teadmisi eri rahastamisvormide eeliste ja puuduste ning selle kohta kuidas oma investeerimisprojekte kõige paremini võimalikele rahastajatele esitleda.

Lisaks on VKEdel tihti nõrk aktsiapositsioon, mida omakorda kahjustab Euroopas levinud hilinev maksimise tava. Sõltuvalt riigist peavad VKEd ootama keskmiselt 20 kuni üle 100 päeva, et saada tasu oma arvete eest. Iga neljanda maksejõuetusjuhtumi põhjuseks on makse hilinemine. See viib igal aastal 450 000 töökoha ja 25 miljardi euro kaotuseni.

Komisjon jagab Euroopa Investeerimispanka grupi (EIB ja EIF) hinnangut, mille kohaselt on vaja täiendavalt parandada VKEde juurdepääsu rahastamisele ning seepärast tervitab ta grupi jõupingutusi, mis on tehtud olemasolevate toodete ajakohastamiseks, nende kasutamise lihtsustamiseks ja nende rakendusala laiendamiseks alates 2008. aastast. Komisjon tervitab

soojalt EIB grupi poolt asutatud uut fondi Microfund, mille algkapital on ligikaudu 40 miljonit eurot (millest 16 miljonit saadakse EIB-lt) ja millega toetatakse komisjoni uue mikrokrediidialgatuse raames muid väikerahastamisasutusi kui panku. Komisjon kiidab samuti heaks EIB kava seada sisse sihtotstarbelised vahefinantseerimisvahendid kõige väiksemate VKEde jaoks ning konkreetsed riskijagamise rahastamisvahendid koostöös kommertspankadega, kes on kohandunud uuendusmeelsete VKEde ja keskmise kapitalisatsiooniga ettevõtjatega, ja mis peaks kindlakstehtud turutõrked kaotama.

Selle põhimõtte elluviimiseks:

võtab komisjon järgmised meetmed:

- hindab, millised on valikud erainvesteeringute korra kehtestamiseks, mille eesmärk oleks hõlbustada piiriüleseid investeeringuid, et tugevdada Euroopa riskikapitaliturge,
- pakub liikmesriikidele abi kõrge kvaliteediliste investeerimisvalmiduse programmide väljatöötamisel;

kutsutakse liikmesriike üles:

- töötama välja rahastamisprogramme, mis tegeleksid rahastamistühikutega, mille suurus ulatub 100 000 eurost kuni ühe miljoni euroni, ja mis hõlmaksid eelkõige nii laenuvahendite kui ka omakapitali kaudu rahastamist ning järgiksid samal ajal riigiabi eeskirju,
- tegelema õiguslike ja maksutõketega, mis takistavad ühtsel turul tegutsevatel riskikapitalifondidel investeerimist kodumaiste fondidega samadel tingimustel,
- tagama, et ettevõtte kasumi tulumaksuga maksustamise korral soodustatakse investeeringuid,
- kasutama ühtekuuluvuspoliitika programmide ja Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi kaudu VKEde toetuseks täielikult ära olemasolevaid rahastamisvahendeid.

VII EL ja liikmesriigid peaksid julgustama VKEsid saama rohkem kasu ühtse turu pakutavatest võimalustest, eelkõige peaksid nad parandama ühtse turu poliitika juhtimist ja täiustama sellega seotud teavitamismeetmeid, võimaldama normide väljatöötamisel VKEde huvide paremat esindamist ning hõlbustama VKEde juurdepääsu patentidele ja kaubamärkidele.

Ühtse turuga tuleks tagada ettevõtete juurdepääs laiaulatuslikule ühisturule, kus üle 500 miljoni tarbija tegutseb ühiste eeskirjade kohaselt. Lihtsustamine, mis seisnes 27 erineva riikliku eeskirjade kogumi asendamises ELi siseturueeskirjade ühe kogumiga, on VKEde jaoks eriti kasulik. Hästitoimiv siseturg loob VKEde jaoks konkurentsikeskkonna, mis võimaldab saada suuremat kasu globaliseerumisest ja avab uued võimalused teadmiste saamiseks ja innovatsiooniks. Praegu ei saa VKEd siiski täiel määral kasu ühtse turu pakutavatest võimalustest, sest neil ei ole piisavalt teavet teistes liikmesriikides tekkivate äriühingute ja kohaldatavate eeskirjade kohta, samuti on takistuseks puudulik keeleoskus. Ettevõtjad loobuvad tihti oma tegevuse laiendamisest välismaal, sest nad ei soovi võtta kanda kulusid ja riske, mis on seotud möödapääsmatu vajadusega suhelda mitme erineva riikliku õigussüsteemiga.

VKE-d võivad saada ka olulist kasu nõuandeteenuse või võrgustike loomise teenuste kujul pakutavast riiklikust toetusest, mis hõlmab meetmeid VKEde kaitsmiseks ebaausate kaubandustavade eest. Hiljuti komisjoni poolt käivitatud ettevõtlusvõrgustik Enterprise

Europe Network¹⁴ võib muu hulgas abistada VKEsid ühtse turu pakutavate võimaluste alase teabe ja nõuannetega.

Lisaks peavad VKEd olema võimelised täiel määral osalema normide väljatöötamises ning omama neile ning sealhulgas ka sertifitseerimismenetlusele piisavat juurdepääsu.

Intellektuaalomandiõiguste tähtsuse rõhutamiseks seoses VKEdega jätkab komisjon Euroopa tasandil tööd tõhusa, tasuva, kõrgekvaliteedilise ja õiguslikult turvalise patendisüsteemiga, mis hõlmab ka ühenduse patenti ja üleliidulist patendikohtusüsteemi.

Selle põhimõtte elluviimiseks:

võtab komisjon järgmised meetmed:

- tagab, et VKEd saavad kasu olemasolevast turgude avamise poliitikast; selleks kogub ta ühtse turu toimimise kohta teavet, tõhustades seiret turul ja asjaomases sektoris, nii et turutõkkeid tuvastatakse ja eemaldatakse valdkondades, mille majanduslik kasu on suurim,
- esitab 2008. aastal tegevuskava koostalitlusvõimeliste elektrooniliste allkirjade ja elektroonilise autentimise kasutamise edendamiseks ning käivitab kõiki sidusrühmi hõlmavad meetmed 2009. aasta teises pooles, et aidata VKEdel osaleda ülemaailmsetes turustamisahelates,
- suurendab ELi rahalist toetust (ühe miljoni euron 2008. aastal ja 2,1 miljoni euron alates 2009. aastast), et toetada VKEde osavõttu standardimisest ja kaitsta seejuures nende huve ning parandada VKEde teadlikkust Euroopa standarditest ning Euroopa standardite kasutamist VKEde poolt,
- parandab ühenduse kaubamärgisüsteemi juurdepääsetavust, vähendades oluliselt ühenduse kaubamärgiga seotud lõivusid osana Siseturu Ühtlustamise Ameti finantsperspektiivi terviklikust lahendusest,
- töötab tarbijakaitseeskirjade killustatuse parandamise suunal, et muuta piiriülene kaubandus VKEde jaoks lihtsamaks muu hulgas ka halduskoormuse vähendamise kaudu.

kutsutakse Euroopa standardiasutusi üles:

- tihedas koostöös liikmesriikide ja komisjoniga läbi vaatama oma majandusmudelit, et vähendada standarditele juurdepääsuga seotud kulusid, alustades ELi õigusaktide ja poliitika toetuseks väljatöötatud standarditest,
- looma VKEde kasutajatoe(d), mida koordineerivad VKEde ühenduste esindajad,
- avaldama Euroopa standardite kohta eri keeltes korrapäraseid kokkuvõtteid, mis sisaldaksid normide viidete loetelusi ja millele oleks piiramatut juurdepääsu.

kutsutakse liikmesriike üles:

¹⁴ <http://www.enterprise-europe-network.ec.europa.eu/>

- tagama vastastikuse tunnustamise põhimõtte nõuetekohase kohaldamise,
- tugevdama probleemilahendussüsteemi SOLVIT¹⁵ selle tagamiseks, et ühtse turu õiguste kasutamisega seotud probleeme saaks lahendada mitteametlikult, kiiresti ja pragmaatiliselt,
- julgustama riiklike standardiasutusi oma majandusmudelit läbi vaatama, et vähendada standarditele juurdepääsuga seotud kulusid,
- tagama, et standardimiskomisjonide koosseisu tasakaal oleks õiglane,
- kutsuma riiklike standardiasutusi koos Euroopa standardiorganisatsioonidega läbi viima tutvustus- ja teabekampaaniaid, et julgustada VKEsid standardeid paremini ära kasutama ja esitama nende sisu kohta tagasisidet,
- pakkuma VKEdele nõuandeteenust, mis hõlmaks toetust VKEde kaitsmiseks ebaausate kaubandustavade eest.

VIII EL ja liikmesriigid peaksid edendama oskuste täiendamist VKEdes ja kõiki innovatsiooni vorme.

Nad peaksid julgustama investeringuid VKEde läbiviidavatesse teadusuuringutesse ning VKEde osalemist uurimis- ja arendustegevuse toetusprogrammides, riikidevahelistes teadusuuringutes, klastrite moodustamises ning VKEde poolset aktiivset intellektuaalomandi haldamist.

Rohkem kui 60 % konsulteerimise käigus vastanud ettevõtjatest leiab, et koolid ei paku piisavalt pädevusi, mida ettevõtjad ja nende töötajad vajavad. See tulemus rõhutab ühiskondlikku vajadust õpetada noortele selliseid põhioskusi, nagu lugemine ja kirjutamine ning loodusteaduste, juhtimise, tehnika, info- ja sidetehnoloogia ning keeltega seotud oskused ja võimaldada neil olla loominguline. VKEd tunnevad eelkõige puudust oskustööjõust uute tehnoloogiate valdkonnas. Selles kontekstis on vaja rakendada elukestva õppe põhipädevusi käsitlevaid üleeuroopalisi suuniseid,¹⁶ mille eesmärk on pakkuda kõigile noortele vajalikke põhioskusi.

Euroopa ühtekuuluvuspoliitikaga toetatakse töötajate, ettevõtjate ja ettevõtete kohanemisvõime edendamiseks ettenähtud meetmeid ligikaudu 13,5 miljardi euroga ajavahemikul 2007–2013. Oluline osa sellest summast on otseselt ette nähtud VKEde jaoks. Lisaks hinnatakse, et füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise ja ettevõtlusega alustamise toetus ulatub kuni 2,8 miljardini. Lisaks koostab komisjon praegu ülevaadet, milles käsitletakse ELi tulevase vajadusi oskustööjõu järele.

Oskustööjõu puudumisega on tihedalt seotud teadusuuringute ja innovatsiooniga seonduv kasutamata potentsiaal. ELis märkisid 2007. aastal üksnes kolm VKEd kümnest, et neil oli

¹⁵ http://ec.europa.eu/solvit/site/index_en.htm

¹⁶ Komisjoni soovitus põhipädevuste kohta elukestva õppe alal, 18.12.2006.

uusi tooteid või et saadi tulu uutest toodetest. Seepärast on oluline VKEsid paremini teadusringkondadesse integreerida ning tugevdada suhteid ülikoolide ja VKEde vahel.

Samuti on vaja julgustada VKEde poolset aktiivset intellektuaalomandi haldamist, näiteks e-arveldamise ja e-valitsuse tehingute võimaldamise abil.

Selle põhimõtte elluviimiseks:

võtab komisjon järgmised meetmed:

- laiendab veelgi oma kava, et edendada praktikantide liikuvust osana 2010. aasta Leonardo da Vinci programmist,
- toetab 2008. aastal sidusrühmade poolt väljatöötatavat veebipõhist e-oskuste ja karjääri portaali, mis võimaldab ettevõtjatel hinnata oma e-oskustega seotud vajadusi ja saada teada, kuidas arendada oma töötajate karjääri ja kvalifikatsiooni ning avaldab 2008. aastal Internetis juhendi e-äri kohta,
- jätkab jõupingutusi lihtsustamise, parema teavitamise ning kõrgema rahastatavuse suunal, et optimeerida VKEde osalemist teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse seitsmendas raamprogrammis,
- toetab VKEde kasvu ning tagab, et seitsmendas raamprogrammis osalevad VKEd suudavad hoida nende erilistest kohtlemisest tulenevat kasu kogu projekti kestuse jooksul, isegi kui see ületab sel ajal kehtivaid VKEde piirmäärasid,
- lihtsustab liikmesriikide jaoks riigiabi eeskirjasid, et toetada teadusuuringuid, arendustegevust ja innovatsiooni,
- toetab suure kasvupotentsiaaliga ettevõtete tekkimist ning VKEde teadusuuringute ja innovatsiooni alast võimekust peamiselt riiklike programmide ja algatuste tõhustatud kooskõlastamise kaudu,
- töötab liikmesriikidega nõu pidades välja klastristrateegia, mis hõlmab algatusi riigiüleste klastrite koostöö toetamiseks, hõlbustab klastrite juurdepääsu uutele turgudele ja võtab meetmeid, et toetada VKEde suuremat osalust innovatiivsetes klastrites,
- üritab toetada VKEde osalemist teadmiste edasiandmises, tehes seda osaliselt intellektuaalomandi turustamise rahastamise toetamise katseprojektide algatamise kaudu,
- julgustab VKEde aktiivset osalemist Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi läbiviidavate tegevuste raames, et võimaldada neil kasu saada Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi poolt edendatavate teadmiste edasiandmisest;

kutsutakse liikmesriike üles:

- toetama VKEde jõupingutusi oma tegevuse rahvusvaheliseks muutmisel ja suure kasvupotentsiaaliga ettevõtjateks saamisel eelkõige innovatiivsetes klastrites osalemise kaudu,
- edendama teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas VKEde pädevuste arendamist,

näiteks avalik-õigusliku teadustöö infrastruktuurile lihtsustatud juurdepääsu, teadus- ja arendustegevuse infrastruktuuri teenuste kasutamise ning oskustööliste värbamise ja koolitamise kaudu, mida võimaldatakse ühenduse uues teadus- ja arendustegevuse raamistikus,

- avama riiklikud teadusuuringute programmid, kui see on teistest liikmesriikidest pärit VKEde jaoks vastastikku kasulik, ning aitama näiteks ühiste programmide kaudu kaasa sellele, et VKEdel oleks juurdepääs riigiülestele uurimistegevustele,
- tagama ühtekuuluvpoliitika programmi rakendamisel, et VKEdel on lihtne juurdepääs ettevõtlusega, innovatsiooniga ja teadmistega seotud rahastamisele,
- toetama ettevõtete jaoks elektroonilise identiteedi väljatöötamist, et võimaldada e-arveldamist ja e-valitsuse tehinguid,
- julgustama ettevõtjaid, eelkõige VKEsid ja teisi sidusrühmi, sealhulgas hankeasutusi osalema meetmetes, mis aitavad kaasa juhtivate turgude innovatsioonialgatuse kiirele rakendamisele.

IX EL ja liikmesriigid peaksid võimaldama VKEdel muuta keskkonnavalused väljakutsed võimalusteks

Nad peaksid pakkuma rohkem teavet, eriteadmisi ja rahalisi soodustusi, et täielikult rakendada uute „roheline” turgude jaoks avanevaid võimalusi ja suurendada energiatõhusust, tehes seda osaliselt VKEde keskkonjauhtimissüsteemide rakendamise kaudu.

Kliimamuutus, energiavarude vähenemine ja säästev areng on VKEde jaoks peamised väljakutsed, mis peavad kohanduma säästvama tootmise ja majandusmudeliga. Samuti avab nõudlus keskkonnasõbralike toodete ja teenuste järele tee uutele äri võimalustele.

Üksnes 29 % VKEdest on võtnud kasutusele meetmed energia või tooraine säästmiseks (võrrelduna suurettevõtjate 46 %-ga). Üksnes 4 % ELi VKEdest kasutab igakülgset energiatõhususe süsteemi; suurettevõtjate puhul on see näitaja 19 %. VKEd on eriti tundlikud praeguse energia- ja toorainehindade tõusu ning prognoositava kliimamuutuse suhtes; nad peavad suurendama oma tõhusust ja võimet kohanduda selliste väljakutsetega, et muuta need enda jaoks võimalusteks.

Selle põhimõtte elluviimiseks:

võtab komisjon järgmised meetmed:

- hõlbustab VKEde juurdepääsu keskkonjauhtimis- ja -auditeerimissüsteemile leebemate keskkonnamenetluste, vähendatud lõivude ja klastrite registreerimise võimaluse kaudu,
- rahastab keskkonna ja energiatõhususe valdkonna ekspertide võrgustikku Enterprise Europe Network, kes annab nõu ökoloogiliselt tõhusate tehingute, turupotentsiaali ja rahastamisvõimaluste küsimustes, et muuta tehingud VKEde jaoks veelgi tulusamaks,

- töötab välja uued toetused innovatiivsete uute ettevõtete ja VKEde jaoks ökoloogilise innovatsiooni valdkonnas eesmärgiga hõlbustada turulepääsu, tehnosiiret, standardite kasutamist ja rahastamisele juurdepääsu kooskõlas olemasolevate riigiabi sätetega.

kutsutakse liikmesriike üles:

- pakkuma soodustusi ökoloogiliselt tõhusate ettevõtete ja toodete puhul (nt maksusoodustuste kavade ja jätkusuutlike ettevõtete rahastamise prioritseerimise kaudu) kooskõlas ühenduse suunistega keskkonnakaitsele antava riigiabi kohta ning rakendama VKEdele antavat riigiabi käsitlevat lihtsustatud lähenemisviisi, mis töötati välja GBERi raames,
- kasutama täielikult ära 2,5 miljardit eurot, mis eraldati ühtekuuluvuspoliitika programmidega keskkonnasõbralikele VKEde toodetele ja tootmisprotsessidele.

X EL ja liikmesriigid peaksid VKEsid toetama ja julgustama neid saama kasu turgude kasvust väljaspool ELi, eelkõige turupõhise toetuse ja ärikoolituse kaudu.

Üksnes 8 % Euroopa VKEdest teatas ekspordiga seotud käibest (mikroettevõtjatest teatas ekspordist 7 %), see on tunduvalt madalam kui suurettevõtjate teatatud vastav näitaja (28 %). Välismaalt ostetakse üksnes 12 % keskmise VKE toorainest.

Paljude Euroopa VKEde jaoks kujutavad kiire kasvuga turud endast kasutamata potentsiaali. ELi hiljutised laienemised on loonud olulisi uusi ärivõimalusi nii uutest kui ka vanadest liikmesriikidest pärit ettevõtjate jaoks. See näitab, kui oluline on täiel määral ära kasutada kandidaatriikide ja Euroopa naabruspoliitikaga hõlmatud riikide turuvõimaluste potentsiaali.

Kaubandustõkked mõjutavad VKEsid rohkem kui suurettevõtjaid, sest nende vahendid on piiratud ja nende võime riske võtta on madalam, eriti siis, kui tegutsetakse teravnenud konkurentsiga turgudel. Turgudele pääsemiseks vajavad VKEd seega abi potentsiaalseid koostööpartnereid ja turuvõimalusi käsitleva teabe leidmisel. Samuti on neil vaja aidata üle saada äritegevust takistavatest kultuurilistest tõketest ning regulatiivse ja õigusliku keskkonna erisustest.

Et aidata VKEdel täiel määral kasu saada üleilmastumise pakutavatest võimalustest, tuleb erilist tähelepanu pöörata hanketurgudele juurdepääsu parandamisele ja intellektuaalomandi õiguste jõustamisele, ausa konkurentsi tagamisele ja turulepääsu hõlbustamisele.

Selle põhimõtte elluviimiseks:

komisjon:

- on peamistel eksporditurgudel loonud turulepääsu rühmad, mis toovad kokku liikmesriikide kaubandusnõunikud ja EL majandusorganisatsioonid, kes aitavad parandada VKEdele antavat teavet kolmandate riikide kaubandustõkete kohta,
- töötab aktiivselt selle nimel, et WTO läbirääkimiste ja kahepoolsete lepingute kaudu avaneksid turud kolmandates riikides, eelkõige arenenud riikides ja edasijõudnud arengumaades,
- töötab selles suunas, et eelkõige suure kasvupotentsiaaliga riikidega peetavate kahepoolsete ja mitmepoolsete läbirääkimiste (WTO riigihankeid käsitlev kokkulepe) kaudu avaneksid kolmandate riikide hanketurud, mis peaksid tooma vastastikust kasu,
- toetab kaubanduse hõlbustamist nii WTO kui ka kahepoolsete läbirääkimiste kontekstis,
- lihtsustab jätkuvalt ELi VKEde pääsu kandidaatriikide ja Euroopa naabruspoliitikaga hõlmatud riikide turule, eelkõige ettevõtlusvõrgustiku Enterprise Europe Network kaudu ja põhimõtte „kõigepealt mõtle väikestele” edendamise abil ning samuti Euroopa väikeettevõtete hartal ja SBA-l põhinevate heade tavade vahetamise teel,
- kavatseb 2009. aastal asutada Euroopa ärikeskused valitud turgudel, alustades India ja Hiina kiire kasvuga majandustest,
- kavatseb käivitada kava „Värav Hiinasse”, mis keskendub Hiina juhtivtöötajate koolitusprogrammile, et muuta VKEd aastaks 2010 Hiina turul konkurentsivõimelisemaks;

kutsutakse liikmesriike üles:

- julgustama suurettevõtjaid VKEsid juhendama, et tuua nad rahvusvahelisele turule.

5. SBA RAKENDAMINE JA AVALIK HALDUS

Euroopa VKEde edendamise algatus „Small Business Act” on tekitanud palju ootusi alates 2007. aasta oktoobrist, mil komisjon selle käivitas. Kuigi valitusasutused, Euroopa Parlament ja VKEde kogukond seda algatust ulatuslikult toetavad, on oluline seda täiel määral rakendada. See nõuab nii komisjoni kui ka liikmesriikide täielikku poliitilist pühendumust. Seega teeb komisjon oma uuenenud kohustuse toel ettepaneku, et nõukogu kiidaks heaks Euroopa VKEde edendamise algatuse „Small Business Act” ja toetaks seda, võtaks vastu kümme põhimõtet ja kohustuks rakendada kavandatud meetmed. Lisaks kutsub komisjon nõukogu ja Euroopa Parlamenti üles kiiresti vastu võtma asjakohased seadusandlikud ettepanekud.

SBA tuleks täielikult integreerida majanduskasvu ja tööhõive strateegiasse, et tagada selle tõhus rakendamine ja võimaldada seda saavutatud tulemuste alusel korrapäraselt ajakohastada. Seega kutsutakse liikmesriike ära kasutama 2008. aasta lõppu kavandatud Lissaboni tsükli ajakohastamisi, et võtta SBA arvesse oma riiklikes reformikavades ja iga-

aastastes rakendamise aruannetes. Liikmesriigid võivad võtta eeskujuks lisatud ülevaate ELi heade tavade kohta ning komisjon annab edaspidigi võimaluse parimate tavade vahetamiseks.

Komisjon hindab SBA rakendamisel tehtud edusamme ja esitab alates 2008. aastast majanduskasvu ja tööhõive strateegia raames selle kohta korrapäraseid aruandeid. See võimaldab Euroopa Ülemkogul VKEde valdkonnas nii ühenduse kui ka liikmesriikide tasandil tehtud edusammud läbi vaadata ja teha vajalikud järeldused.

Lisa: heade tavade vahetamine VKE-poliitika raames

VKE-poliitika heade tavade vahetamine on osutunud edukaks vahendiks majanduskasvu ja tööhõivet käsitleva Lissaboni strateegia rakendamisel. Komisjon on alates 2000. aastast kogunud näiteid mitmesuguste valdkondade heade tavade kohta. **Euroopa väikeettevõtete harta** alusel kogutud näited on kättesaadavad Internetis harta kataloogis:

http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/charter/gp.

Võistlusega „**Euroopa ettevõtlusauhinnad**” tunnustatakse tiptasemel saavutusi piirkondliku ettevõtluse edendamisel ja auhinnatakse väljapaistvaid algatusi. Ettevõtete edendamisega seotud heade tavade loetelu on kättesaadav järgmisel Interneti-aadressil:

http://ec.europa.eu/enterprise/entrepreneurship/smes/awards/download/compendium_2007_en_lowres.pdf.

Käesolevas lisas on esitatud mõned näited liikmesriikide heade tavade kohta, mida võib SBA rakendamisel eeskujuks võtta.

1. põhimõte:	Luaa keskkond, kus ettevõtjad ja pereettevõtted saaksid jõudsalt areneda ja kus ettevõtlus on au sees
	Koostöövõrgustik Impuls-Netzwerk Sachsen-Anhalt, Saksamaa
	Veebileht: www.impuls-netzwerk.de
	Noorte ettevõtete ja ettevõtluse strateegia Walesis, Ühendkuningriik
	Veebileht: http://www.projectdynamo.co.uk ; www.becauseyoucan.com .
	„Cap’Ten, ole oma projekti kapten”, Belgia
	Veebileht: www.ichec-pme.be
	Emax – Põhjamaade koolituslaager noorte ettevõtjate jaoks, Rootsi
	Veebileht: www.emaxevent.com , www.startcentrum.se
	Laste ettevõtlusnädal, Austria
	Veebileht: www.kinderbusinessweek.at
	Ettevõtluspäevad: „Emprendemos Juntos – Me kõik oleme ettevõtjad”, Hispaania
	Veebileht: www.emprendemosjuntos.es
	Ettevõtluskultuuri arendamine naiste hulgas, Rumeenia
	Veebileht: www.animmc.ro
2. põhimõte:	Tagada, et pankrotistunud ausad ettevõtjad saaksid kiiresti teise võimaluse
	VKEde läbimõeldud põlvkonnavahtetuseks ettevalmistamise programm, Soome
	Veebileht: www.te-keskus.fi , www.yrityssuomi.fi
	„Kiire uus algus pärast pankrotti”, Taani
	Veebileht: www.naec.dk
	Raskustes FIEde ja ettevõtete omanike abistamine, Belgia
	Veebileht: www.beci.be
3. põhimõte:	Koostada eeskirjad vastavalt põhimõttele „kõigepealt mõtle väikestele”
	Osalusveeb „Teeme koos”, Eesti
	Veebileht: www.osale.ee ; www.riigikantselei.ee ; www.valitsus.ee
	VKEde toetusmeetmete rakendamine kohalikul tasandil teeninduskeskuste süsteemi kaudu, Sloveenia
	Veebileht: www.japti.si
	Õigusaktide kontrollnimekiri, Ühendkuningriik

	Veebileht: www.businesslink.gov.uk
	Y4 komitee, Soome
	Veebileht: www.y4.fi
4. põhimõte:	Muuta riigiasutused VKEde vajaduste suhtes osavõtlikumaks
	Belgia sotsiaalkindlustusvaldkonna e-valitsuse programm VKEde jaoks, Belgia
	Veebileht: www.ksz-bcss.fgov.be
	Ettevõtjate ühtsed registreerimispunktid, Tšehhi Vabariik
	Veebileht: www.mpo.cz
	Ettevõtjate teeninduskeskused, Saksamaa
	Veebileht: www.one-stop-shop-trier.de
	Mikroettevõtete juhtimiskeskus majandus- ja finantsaruannete esitamiseks, Prantsusmaa
	Veebileht: www.artifrance.eu
	Avaliku teabe portaal väikeettevõtjatele, Prantsusmaa
	Veebileht: pme.service-public.fr
	CORE - Companies Online Registration Environment, Iirimaa (Veebikeskkond ettevõtete registreerimiseks)
	Veebileht: www.cro.ie
	Paigaltstardi projekt, Malta
	Veebileht: www.mcmpgov.mt
	Interneti-põhine portaal ettevõtjatele, Holland
	Veebileht: www.bedrijvenloket.nl
	KSU - riiklik teenustevõrk VKEdele, Poola
	Veebileht: www.euroinfo.org.pl , www.ksu.parp.gov.pl
	Ettevõtjad Internetis, Portugal
	Veebileht: www.portaldaempresa.pt
	Teeninduskeskused VKEdele, Sloveenia
	Veebileht: www.japti.si
	Avaliku halduse keskportaali, Slovakkia
	Veebileht: www.telecom.gov.sk
	Teenus e-palgaleht väikeettevõtjate jaoks, Soome
	Veebileht: www.palkka.fi
5. põhimõte:	Kohandada riiklikud poliitikavahendid VKEde vajadustega: hõlbustada VKEde osalemist riigihangetes ja kasutada VKEde puhul paremini ära riigiabi võimalusi
	Portaal eProcurement, Luxembourg
	Veebileht: http://www.marches.public.lu , http://www.mtp.public.lu
6. põhimõte:	Hõlbustada VKEde juurdepääsu rahastamisvahenditele ja arendada välja majanduskeskkond, mis toetab õigeaegseid makseid äritehingute puhul
	Seemne- ja riskikapitali programm, Iirimaa
	Veebileht: www.enterprise-ireland.com
	Intressihüvitisega laenuvõtte väikeettevõtjatele, Küpros
	Veebileht: www.bankofcyprus.com
	Riigi riskikapitalifond, Läti
	Veebileht: www.lga.lv
	Väikelaenu programm naissoost ettevõtjate ja ettevõtete omanike jaoks, Hispaania

	Veebileht: www.ipyme.org
7. põhimõte:	Aidata VKEdel saada rohkem kasu ühtse turu pakutavatest võimalustest
	Äri ja ekspordi portaal, Tšehhi vabariik
	Veebileht: Businessinfo.cz
	Pädevusvõrgustik INTER-NED, Madalmaad/Nordrhein-Westfalen
	Veebileht: www.inter-ned.info
	Üldsuse teadlikkuse tõstmine standardimise teemal, Leedu
	Veebileht: www.lsd.lt
	CETMOS — The Central European Trade Mark Observation Service (Kesk-Euroopa kaubamärkide jälgimiskeskus), Austria
	Veebileht: www.cetmos.eu
8. põhimõte:	Edendada oskuste täiendamist VKEdes ja kõiki innovatsiooni vorme
	Riiklik e-äri strateegia, Iirimaa
	Veebileht: www.entemp.ie
	Innovatsiooni juhtimine, Ungari
	Veebileht: www.chic.hu
	Riiklik Innovatsioonifond, Bulgaaria
	Veebileht: www.sme.government.bg
	Kreeka tehnoloogiarühmitiste algatus, Kreeka
	Veebileht: www.htci.gr
9. põhimõte:	Võimaldada VKEdel muuta keskkonnavalased väljakutsed võimalusteks
	Keskkonnamõju vähendav uus protsess pindade mikroviimistlemiseks keraamikatööstuses, Itaalia
	Veebileht: http://www.fondovalle.it
	Keskkonnamaksu reform, Eesti
	Veebileht: www.fin.ee
	EDM – Andmete elektrooniline haldamine keskkonna- ja jäätmekäitluse valdkonnas, Austria
	Veebileht: www.lebensministerium.at
10. põhimõte:	VKEde soodustamine ja toetamine, et nad saaksid kasu turgude kasvust
	Interneti-laad, Poola
	Veebileht: www.euroinfo.org.pl
	„Pipe – kava väliskaubanduse edendamiseks”, Hispaania
	Veebileht: www.portalpipe.com
	„Sprint – Koostöö maailmaturul konkureerimiseks”, Itaalia
	Veebileht: www.sprint-er.it